

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta 15—
za četrt leta 7:50
za 1 mesec 2:50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 50

Ptuj, 12. decembra 1920

II. letnik

Minister dr. Kukovec o položaju v Sloveniji.

Dopisnik zagrebškega „Jutarnjega Lista“ Matošić je imel z ministrom za socialno politiko dr. Kukovcem razgovor, ki se je nanašal na pravkar izvršene volitve v konstituantno.

Na vprašanje, da-li je zadovoljen z izidom volitev v Sloveniji, je dr. Kukovec odgovoril:

„Mi smo popolnoma zadovoljni, ker so sedanje volitve dokazale, da je bilo krivo mišljenje vseh onih, ki so še do včeraj verjeli, da ima dr. Koroščeva klerikalna stranka v Sloveniji večino. Dr. Korošec je od 40 mandatov dobil samo 14 mandatov ali $\frac{3}{8}$, dočim so ostale protiklerikalne stranke dobile 26 mandatov ali $\frac{5}{8}$. Naš cilj je bil, da prepričamo, da bi Koroščeva stranka dobila večino. To se nam je posrečilo.“

Na pripombe, da je izid volitev za konstituantno znatno različen od rezultata zadnjih volitev, ki so bile v Sloveniji za avstrijski parlament, je minister izjavil:

„Pri zadnjih volitvah v avstrijski parlament je imela klerikalna stranka malodane vse mandate v svojih rokah. Od naprednih kandidatov je bil izvoljen samo eden in sicer dr. Ravnihar. Sedaj smo zmagali, ker je SLS ostala v manjšini. Vidi se, da je s padcem bivšega režima nastopil med našim narodom preokret v političnem življenju širokih narodnih mas, ki so to posvedočile s pravkar izvršenimi prvimi svobodnimi volitvami v lastni državi.“

Na vprašanje, v koliko bodo sedanji rezultati volitev vplivali na sestavo nove pokrajinske vlade v Sloveniji, je dr. Kukovec pripomnil:

„Jugoslov. demokratska stranka, narodni socialisti in socialni demokrati bodo zahtevali, da se v Sloveniji sestavi nestrankska uradna vlada brez politične primesi. Na-dejam se, da nas bodo v tem oziru podpirali tudi komunisti. Seveda bomo iskali tudi so-

delovanje klerikalcev, toda pod pogojem, da klerikalna stranka ne bo imela nobenega vpliva na upravo v deželi. Zahtevali bomo, da se v Sloveniji obrazuje izvenstrankarska vlada in uverjeni smo, da nas bodo v tem pogledu podpirali vsi narodni elementi, ki žele, da se ozdravi politično, kulturno in gospodarsko življenje tako v Sloveniji, kakor v vsi Jugoslaviji.“

Glede skupnega nastopa demokratov, radikalcev, kmetijskih strank in muslimanskih organizacij v konstituantu je pripomnil dr. Kukovec:

„Konture take parlamentarne konstelacije se sicer res že kažejo, vendar pa se doslej še niso vršila nobena pogajanja. Nadejati pa se je, da bodo politične skupine, ki uvidevajo nujnost državne ustave, čutile potrebo medsebojnega vzajemnega delovanja.“

Gospodarstvo.

Žveplovoapnena ali kalifornijska brozga.

V Ameriki rabijo kmetovalci že več let žveplovoapneno brozgo z velikim uspehom proti raznim boleznim in škodljivcem sadnega drevja in vinske trte. V novejšem času se porabi v isti namen in z dobrim učinkom mnogo tega sredstva tudi v Evropi. Posebno priporočajo vinarski strokovnjaki mazanje trt, predno prično odganjati, kakor učinkuje žveplovoapnena brozga proti plesnobi na trti prav dobro, zlasti če se spopolnjuje to delo s poletnim zatiranjem te bolezni.

Žveplovoapnena brozga se pripravlja s kuhanjem apna in žvepla na vodi. Ona ima rdečkasto do temnorjavo barvo. Žveplove spojine so v zvezi z apnom učinkujoči del te brozge.

Žveplovoapneno brozgo je shraniti v dobro zaprtih, lončenih, steklenih, kositrastih, železnih ali lesenih posodah, ker se na zraku rada pokvari. Bakrene posode pa razjeda.

ljenja. Živel je veselo dalje, obiskoval gledališča, se vozil v kraljev vrt, ter dajal tam ubožcem denarje, kar je bilo lepo; vedel je še iz prejšnjih časov sem, kako je, če človek nima groša pod palcem. On je bil bogat, kupil si je lepo obleko in pridobil mnogo prijateljev, ki so mu vsi rekli, da je najboljši človek, plemenit mož in to je Imbretu uga-jalo. Ali ker je vsaki dan denarje le izdajal, a nič dohodkov imel, se je njegova blagajna polagoma izpraznila, ostala sta mu samo še dva groša. Odpovedati se je moral vsemu dobremu življenju in zapustiti lepe sobe, ter se preseliti v prosto sobico daleč gori pod streho, kjer si je moral sam čevlje krtačiti in gumbe šivati.

Nekoč v času tega samskega življenja postala je zvečer v njegovi sobi jako gosta tema in ni si imel s čim pipice zažgati, domislil pa si je stare copernice in tistega starega kresala. Šel je ponj. Ukresnil je in glej! Ko se je prva iskrica utrenila, odprla so se vrata in v njegovo sobo plane pes, ti-sti pes, ki je imel oči tako velike, kakor dve repi, in ga vpraša: „Gospod, kaj zapovedujete?“

Žveplovoapneno brozgo rabimo lahko v času, ko miruje narava in so izkušnje dog-nale, da je posebno umestno mazanje trt in drevja neposredno predno odžene popje.

V tem slučaju se meša ta brozga tik pred rabo z dva- do trikratno množino vode. S čopičem ali okoli palice ovito capo nama-žemo skrbno vse nadzemeljske dele trte ali drevja. Kamor se ne doseže z roko, se lahko tudi škropi s kropilnico, vendar je to takoj po uporabi temeljito očistiti, ker žveplovoapnena brozga razjeda bakreno posodo. Dobé se pa že tudi škropilnice, ki so znotraj pocinjene ali iz take kovine, kateri žveplovoapnena brozga ne škoduje, ki so pa rabljive tudi za navadno škropljenje z bakreno galico.

Ker pri nekaterih boleznih in škodljivcih ne zadostuje, da jih zatiramo samo v času rasti, ampak tudi tedaj, ko narava miruje, je mazanje z žveplovoapneno brozgo v zgoraj opisanem času zelo priporočljivo. Kajti na ta način uničujemo zalego kiseljaka, ki razjeda spomladi trtni cvet in povzročuje poleti gnitje jagod, zatiramo razne vrste trsnih pršic in listnih uš, kaparje ter druge škodljivce iz vrst živalstva.

Žveplovoapnena brozga pa ni samo izbor-no sredstvo proti raznim živalskim škodljiv-cem, ampak ona uničuje tudi razne glivične bolezni, posebno vse vrste plesnobe (ali pe-pela), predvsem trtno plesnobo ali oidij, ki prezimuje svoje zimske trose in podgobja na enoletnih trtnih mladikah ter v trtnem očju.

Poleg poletnega zatiranja oidija se pri-poroča mazanje trt z žveplovoapneno brozgo po opisanem načinu posebno onim vinograd-nikom, katerim je oidij vzlic žvepljanja in škropljenja z raznimi pripomočki uničil v pretečenih letih velik del trgatve.

Za mazanje enega orala vinograda se rabi okoli 100 l že za rabo pripravljene, to je s trikratno množino vode zredčene brozge.

Žveplovoapnena brozga se pa rabi tudi v poletnem času kot zelo uspešno sredstvo proti raznim boleznim in zajedavcem sadnega drevja. Škropi se drevje pred in po cvetenju

„Kaj je to?“ gleda vojak. To pa je že veselo kresalo, če morem tako dobiti vse, kar hočem! „Priskrbi mi nekaj denarja“, zapovedal je psu. Komaj je pes to slišal je že izginil in zopet prišel in držal v svojem gobcu veliko mošnjo polno denarja.

No sedaj je vojak vedel, kakšno čudno moč ima njegovo kresalo. Ukresal je drugič prišel je pes, ki je sedel na kišti z bakrom, ukresal je tretjič, prišel je tisti pes, ki je imel zlato. Tako se je vojak preselil zopet v lepe sobe, v lepi obleki in takoj so ga nje-govi znanci zopet spoznali in ga spoštovali.

Nekoč pa je premišljeval: „Vendar mora nekaj posebnega biti, da bi se ona prince-zinja ne mogla pred oči dobiti. Ona da je prav lepa; ali kaj to pomagati more, če bo zmirom v gradu pod tistimi stolpi sedela! Ali bi je res ne mogel videti? Kje je pa moje kresalo?“ Ukresnil je enkrat, in pes z očmi, velikimi kakor repa, stal je pred njim.

(Nadaljevanje sledi.)

Staro kresalo.

(Nadaljevanje.)

„Ah kaj!“ zareži se on. „Povej mi takoj, zakaj hočeš rabiti kresalo, ali pa ti razkoljem s sabljo butico!“

„Ne!“ prosi baba; ali v tistem hipu pa je že glava na tleh, strese on ves denar v predpasnik, spravi kresilo in se poda proti mestu.

Iz vojaka prostaka je postal kavalir. Pripovedovalo se mu je v vsem lepem raz-košnem mestnem življenju. Zvedel je pa tudi o kralju in njegovi lepi majhni princezinji.

„Kje bi se lahko videla?“ je vprašal. „Nje se ne more videti!“ dobil je odgovor. Ona stanuje v gradu iz bakra, ki je ves z zidovjem in stolpi obdan. Nikdo razen kra-lja ne sme k njej, ker je prerokovano, da bode ona čisto prostega vojaka v zakon do-bila, kar pa kralj nikakor privoliti ne more.“

Jaz bi jo pa vendar rad videl! si misli vojak, ali zato sploh ni mogoče dobiti dovo-